

Народна банка Србије

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

2024

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ ГУВЕРНЕРА	4
О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ	6
Циљеви и функције	6
Етички кодекс	8
Односи с јавношћу	8
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАПОСЛЕНИМА	12
Структура запослених	12
Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање	13
Студентска пракса	15
Безбедност и здравље на раду	15
Интерна комуникација	16
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ	18
Едукација корисника финансијских услуга	18
Изложбено-едукативне активности	19
Хуманитарне и волонтерске активности	22
Донације	24
Чланство у „Глобалном договору” Уједињених нација	25
ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ	26
Очување природних ресурса у седишту и филијалама	26
Смањење штетних утицаја на животну средину – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер	28

УВОДНА РЕЧ ГУВЕРНЕРА

Кажу да не треба живети у прошлости, већ увек ићи напред. Међутим, имамо обавезу и да уважавамо прошлост како бисмо боље разумели где смо данас и имали смернице за будућност. А прошлост нас учи да ништа не сме да се подразумева, јер нема коначних победа. Ни мир не сме да се подразумева, ни стабилност, јер нису датост. Оно што разликује теорију од праксе јесте наша одговорност за људе, за раст и развој и за друштвену стабилност. Зависимо од услова времена у којем живимо, али и од одлука које доносимо и за чије последице сносимо одговорност. Упркос снажним геополитичким изазовима, с којима смо се суочавали и током протекле године, успели смо да постигнемо значајне резултате, међу којима су и они који спадају у историјске.

Посебно издвајамо добијање кредитног рејтинга инвестиционог ранга, први пут у историји Србије, чиме смо испунили један од кључних стратешких циљева. Добијање статуса земље инвестиционог ранга одражава повољне макроекономске показатеље земље и повећану отпорност економије на спољне потресе. Истовремено, то је и потврда одговорног вођења економске политике у годинама иза нас. Овом одлуком смо добили и потврду онога што инвеститори већ дужи низ година показују високим страним директним инвестицијама и вредновањем хартија од вредности Републике Србије на нивоима карактеристичним за неке земље инвестиционог ранга. Инфлацију смо вратили у границе циља ($3 \pm 1,5\%$), уз очуван висок привредни раст. И у 2024. одржали смо релативну стабилност динара према евр. Бруто девизне резерве су на највишим нивоима икада забележеним и на крају 2024. износиле су 29,3 милијарде евра. Злато у девизним резервама и у протеклој години наставили смо да увећавамо – укупно за 8,2 тоне, на рекордне 48,2 тоне. Динарска штедња је у 2024. години остварила рекордан номинални раст од 53,3 милијарде динара (38,6%), на 191,2 милијарде динара. Каматне стопе на нове динарске кредите становништву смањене су за више од 200 базних поена, а на нове динарске кредите привреди за преко 50 базних поена. Усвојили смо прописе из надлежности Народне банке Србије којима ће се омогућити спровођење државног програма стамбених кредита за младе. Донели смо одлуку о привременом ограничењу каматних стопа код уговора о кредиту закључених с корисником – физичким лицем, остајући посвећени заштити интереса корисника финансијских услуга, што ће бити посебно уређено и законом. Основни циљ је подизање стандарда и боља информисаност у вези с коришћењем банкарских и других финансијских услуга, као и јачање правне сигурности, економске предвидивости, односно стабилности у погледу положаја корисника финансијских услуга, ограничавањем каматних стопа на кредите – стамбене, потрошачке и готовинске, кредитне картице и прекорачења по рачуну.

Настављен је развој тржишта платних услуга, које у нашој земљи у 2024. години, поред 20 банака, пружа и осам платних институција и седам институција електронског новца. Седам платних институција, пет институција електронског новца и јавни поштански оператор пружали су платне услуге преко веома распрострањене мреже заступника. Настављено је са ширењем прихватне мреже *UnionPay* картица издатих у иностранству у *DinaCard* прихvatној мрежи.

Народна банка Србије је успоставила процес континуираног праћења активности банака у области климатских ризика. Након упућивања првог сета формулара, чија анализа је објављена 12. јула 2024, у августу прошле године банкама је достављена и прилагођена верзија ових формулара ради информисаности Народне банке Србије и праћења напретка банкарског сектора у овој области. Сагледан је напредак банака које су укључиле климатске ризике у своје пословање, као и у систем управљања ризицима, у односу на претходно достављене одговоре из децембра 2023. Народна банка Србије ће наставити да прати активности банкарског сектора у области климатских ризика, а као регулатор и супервизор пажљиво ће одредити даље кораке у овој области, узимајући у обзир и карактеристике климатских ризика и специфичности локалног тржишта.

Пошто је Народна банка Србије један од оснивача и активан члан „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији, овај извештај је конципиран тако да у потпуности подржава десет принципа који се односе на заштиту људских и радних права, заштиту животне средине и борбу против корупције. Драго ми је што се све више запослених укључује у хуманитарне и волонтерске акције, којима додатно доприносимо нашој заједници.

По доласку у Народну банку Србије на место гувернера рекла сам да ће све што радимо и што ћемо радити у будућности бити у корист крајњих корисника наших мера и одлука – наших грађана. Речено – учињено. Захваљујући јасном циљу и континуираном раду резултати су ту, али се не заустављамо – настављамо да радимо још више и боље. Важно је сачувати стабилност у овом конкурентном свету, пуном изазова, када се дешавају никад брже промене у светском поретку и када расте јаз између кључних земаља, пре свега у економији. И поред изузетно комплексних глобалних услова, наша земља наставља да показује висок степен отпорности, успешно остварујући све постављене циљеве.

Др Јоргованка Табаковић

О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

Циљеви и функције

Народна банка Србије је самостална и независна институција, која ужива велико поверење грађана. Поред основног циља – постизање и очување ценовне стабилности, Народна банка Србије доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система. За свој рад одговорна је Народној скупштини Републике Србије.

Положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије, као и њен однос према органима Републике Србије и међународним организацијама и институцијама, уређени су Уставом Републике Србије и Законом о Народној банци Србије.

Народна банка Србије обавља следеће функције:

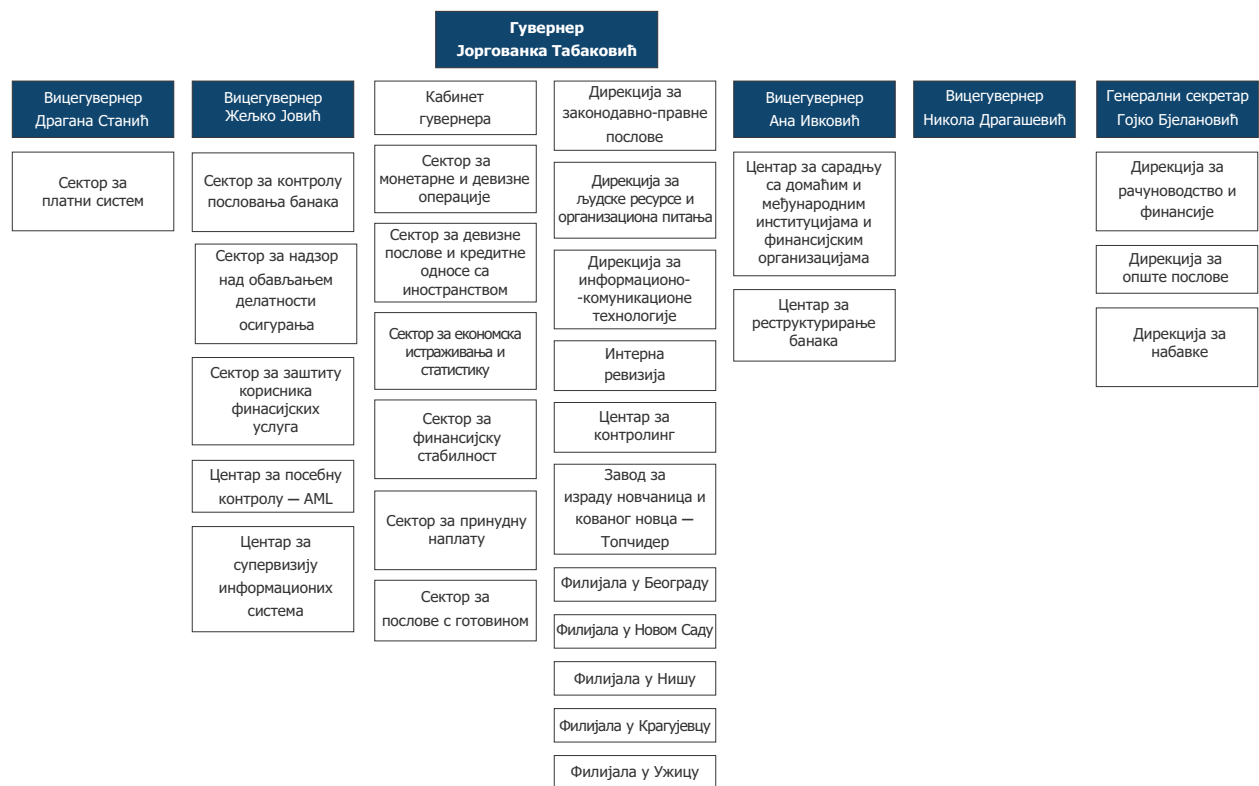
- утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- управља девизним резервама;
- утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са законом;
- издаје и одузима банкама дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима дозволе за обављање делатности осигурања, врши контролу ове делатности, односно надзор над њеним обављањем, издаје и одузима овлашћења за обављање појединих послова из делатности осигурања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;
- издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг;
- издаје и одузима друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима дозволе за рад и дозволе за управљање тим фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове,

у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;

- издаје и одузима платним институцијама дозволе за пружање платних услуга, а институцијама електронског новца дозволе за издавање електронског новца, врши надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, а обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца, у складу са законом;
- утврђује испуњеност услова за покретање поступака реструктурирања банака, односно чланова банкарске групе и спроводи ове поступке, одлучује о инструментима и мерама које ће се предузети у реструктурирању и обавља друге послове у вези с реструктурирањем банака, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима операторима платног система дозволе за рад овог система, врши надзор над њиховим пословањем и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- издаје и одузима овлашћења за обављање мењачких послова, врши контролу мењачког и девизног пословања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује девизно пословање;
- обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију, не угрожавајући притом самосталност и независност из члана 2. Закона о Народној банци Србије;
- обавља друге послове из своје надлежности, у складу са законом.

Органи Народне банке Србије су Извршни одбор, гувернер и Савет гувернера.

Извршни одбор чине гувернер и вицегувернери. Извршни одбор, поред осталог, утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система. Такође, утврђује референтну каматну стопу и друге каматне стопе које Народна банка Србије примењује у спровођењу монетарне политике, као и начин утврђивања каматних стопа

Народне банке Србије. Поред наведеног, Извршни одбор доноси прописе и друге опште акте у области контролне и надзорне функције финансијских институција, у складу са законима којима се уређује обављање тих функција, као и у областима заштите права и интереса корисника финансијских услуга и издавања и одузимања овлашћења за мењачке послове и контроле мењачког и девизног пословања. Доноси прописе и друге опште и појединачне акте у области реструктурирања банака, у складу са законом којим се уређују банке. Седнице Извршног одбора одржавају се по потреби, а најмање једном месечно. Седници Извршног одбора председава гувернер.

Народном банком Србије руководи гувернер, који заступа и представља Народну банку Србије. Гувернера бира Народна скупштина на предлог председника Републике Србије, с мандатом од шест година и правом реизбора. Гувернер руководи пословањем Народне банке Србије и организује њен рад, спроводи одлуке Извршног одбора и Савета гувернера, доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Народне банке Србије који законом нису стављени у надлежност Извршног одбора и Савета гувернера и обавља друге послове.

Савет гувернера чине пет чланова, укључујући и председника, које бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета гувернера бирају се на период од пет година, с правом поновног избора. Седнице Савета одржавају се по потреби, а најмање једном у два месеца. Поред осталог, на предлог Извршног одбора, Савет гувернера доноси Статут и финансијски план и усваја годишње финансијске извештаје Народне банке Србије.

Народна банка Србије је правно лице са седиштем у Београду. Она може образовати филијале, које немају статус правног лица, а њихова унутрашња организација, делокруг и дужности одређени су Статутом Народне банке Србије.

Народна банка Србије у свом саставу има специјализовану организацију, Завод за израду новчаница и кованог новца — Топчидер, чије се обавезе и одговорности одређују Законом о Народној банци Србије и Статутом Народне банке Србије.

Етички кодекс

У протеклој години настављено је са унапређивањем етичких и професионалних стандарда понашања запослених у Народној банци Србије.

У складу са одредбама Закона о спречавању корупције, као и одредбама подзаконских аката донетих на основу тог закона, Народна банка Србије и њени функционери и у претходном периоду уредно су испуњавали прописане обавезе. Свим функционерима Народне банке Србије благовремено се достављају обавештења у вези с њиховим обавезама које произлазе из наведених закона и прописа (попут обавезе редовног, односно ванредног пријављивања имовине тој агенцији, обавезе обавештавања о обављању посла или делатности у тренутку ступања на јавну функцију итд.).

Народна банка Србије наставила је да испуњава обавезе које се односе на израду њеног плана интегритета, а у складу са Смерницама за израду и спровођење плана интегритета, које је донела Агенција за спречавање корупције. У другој половини 2024. године окончан је трећи циклус плана интегритета Народне банке Србије. Трећи циклус израде плана интегритета имао је четири фазе, а Дирекција за законодавно-правне послове припремила је извештај за наведену агенцију о спровођењу мера, као и одлуку о усвајању извештаја о спровођењу плана интегритета, с којима се сагласио гувернер Народне банке Србије. Већина утврђених мера је спроведена у предвиђеним роковима, док је спровођење појединих мера одложено за 2025. годину.

У 2024. години дато је 12 мишљења о томе да ли би посао које би запослени обављао ван радног времена утицао на могућност стварања сукоба интереса или непристрасно обављање његових послова. Радило се о пословима демонстратора на Економском факултету у Београду, консултантским услугама из области организације рада, специјалном саветовању на Академији техничко-уметничких струковних студија у Београду, пословима у оквиру Удружења интерних ревизора Србије (потпредседник тог удружења, председник Комисије за континуирано

професионално усавршавање и председник Програмског одбора), објављивању стручног чланка у часопису „Банкарство”, који објављује Удружење банака Србије, актуарском обрачуна резервисања за отпремине за одлазак у пензију и за јубиларне награде, као и неискоришћене дане годишњег одмора, пословима предавача српског језика у Високој школи струковних студија за криминалистику и безбедност у Нишу, одржавању презентације у оквиру програма студија на Правном факултету, услужним и занатским делатностима и пословима председника Управног одбора Научног института за ветеринарство „Нови Сад”. За ове послове процењено је да не могу утицати на непристрасно обављање послова запослених у Народној банци Србије. Пријављен је један поклон, за који је процењено да се може сматрати пригодним јер је реч о поклону мале вредности који је учињен у време новогодишњих празника, када се традиционално размењују поклони.

Односи с јавношћу

Екстерна комуникација

Транспарентно, одговорно и правовремено информисање шире јавности о пословању и активностима Народне банке Србије и у 2024. години одвијало се у оквиру сарадње с медијима, објављивањем информација на званичној интернет

Табеларни приказ саопштења и реализације медијских захтева у 2024. години

Саопштења	Одговори на новинарска питања	Изјаве за медије	Интервјуи за медије	Наступи у електронским медијима	Прес-конференције
92	242	73	11	55	4

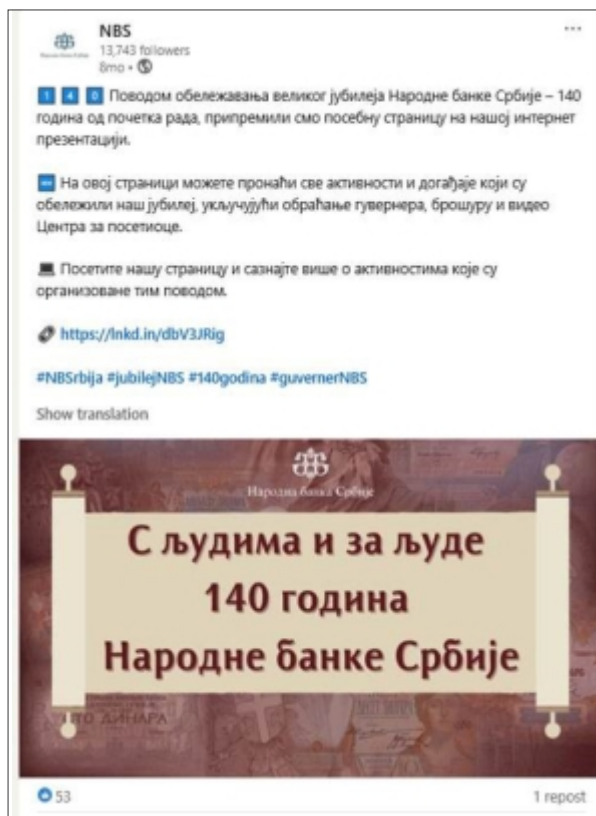
презентацији и њеним поддоменима, као и објављивањем информација на друштвеним мрежама.

Током 2024. објављена су 92 саопштења за јавност и одговорено је на 242 на новинарска питања. Организоване су 73 изјаве и 11 интервјуа за штампане и електронске медије, као и 55 телевизијских и радијских наступа гувернера, вицегувернера и других запослених у Народној банци Србије.

Организоване су четири презентације *Извештаја о инфлацији* за јавност, као и снимање почетка пленарног састанка с мисијом Међународног монетарног фонда током њена два боравка у Србији. Обезбеђена је медијска подршка конференцији „Инстант плаћања, глобална инспирација“, одржаној у Народној банци Србије. Медијска подршка је

обезбеђена и свечаном обележавању 140 година рада Народне банке Србије, у оквиру којег је отворен иновирани Центар за посетиоце.

Снимљено је и емитовано 12 видео-клипова за рубрику „Корисно је да знате“, у којима запослени у Народној банци Србије широј јавности појашњавају одлуке и мере из надлежности Народне банке Србије. Видео-клипови се објављују на свим каналима комуникације Народне банке Србије: на интернет презентацији, Јутјуб каналу и друштвеним мрежама.

Значајну улогу у благовременом информисању јавности имали су и налози Народне банке Србије на Иксу, Фејсбуку и *LinkedIn*-у. На званичном налогу на платформи Икс (@SrbNarodnabanka) у протеклој години било је преко 800 објава и остварена су 2.962 пратиоца, што је за 300 налога више него 2023. године.

На званичној страници Народне банке Србије на Фејсбуку (@NarodnabankaSrbije) објављено је преко 800 постова, забележене су 2,3 хиљаде свиђања странице, као и 2.587 пратилаца, док је путем инбокса (порука) примљено и одговорено на 100 упита корисника.

Страница на друштвеној мрежи *LinkedIn*, коју је Народна банка Србије покренула у августу 2023. како би додатно унапредила досадашњи оквир комуникације са стручном и широм јавношћу, остварила је на крају 2024. године највећи број пратилаца – њих 13.186.

Интернет презентација и публикације

Званична интернет презентација Народне банке Србије намењена је грађанима ради њиховог информисања, едукације и пружања помоћи у заштити личних интереса појединаца, као и стручној јавности, с обзиром на то да се објављују публикације и документи који садрже све релевантне информације о пословању Народне банке Србије.

Путем своје интернет презентације Народна банка Србије извештавала је јавност о инструментима и мерама које је предузимала ради очувања и јачања финансијске стабилности, као и о активностима на

спровођењу монетарне и девизне политике. Редовним публикацијама, статистичким прилозима и саопштењима за јавност представљене су активности у области надзора финансијских институција, као и надзора над пружаоцима платних услуга и институцијама електронског новца.

На почетној страници интернет презентације Народне банке Србије постављен је формулар путем кога грађани могу постављати питања из области у надлежности Народне банке Србије. Поред тога, доступни су и формулари путем којих је могуће уложити притужбу односно приговор на рад даваоца финансијских услуга или предлог за посредовање. Одговоре из својих надлежности дају организационе јединице у најкраћем могућем року.

Током 2024, на интернет презентацији Народне банке Србије објављени су *Годишњи извештај о пословању и резултатима рада*, *Годишњи извештај о*

Публикација	Тираж на српском	Тираж на енглеском
Годишњи извештај о пословању и резултатима рада	100	60
Годишњи извештај о монетарној политици	80	60
Полугодишњи извештај о монетарној политици	80	60
Извештај о инфлацији	80	60
Годишњи извештај о стабилности финансијског система	80	80
Зборник радова	65	45

стабилности финансијског система, Годишњи извештај о монетарној политици, као и Полугодишњи извештај о монетарној политици, месечна издања Статистичког билтена, затим извештаји о надзору финансијског лизинга, пословима надзора над обављањем делатности осигурања и надзора друштава за управљање добровољним пензијским фондовима, као и о активностима у области заштите корисника финансијских услуга. Тромесечно су објављивани *Извештај о динаризації финансијског система* и *Извештај о инфлацији*. Презентације *Извештаја о инфлацији* емитоване су уживо преко званичног сајта Народне банке Србије (*live stream*).

Јавности су били доступни и извештаји: *Трендови у кредитној активности*, *Извештај о откривеним фалсификованим новчаницама* и *Извештај о резултатима анкете о кредитној активности банака* у тромесечној динамици, *Извештај о инфлационим очекивањима* у месечној динамици као и *Преглед дешавања на светском финансијском тржишту* у недељној динамици.

Путем својих поддомена Твој новац (www.tvojnovac.nbs.rs) и Центар за посетиоце (www.centarzaposetoce.nbs.rs), Народна банка Србије обавештавала је јавност о активностима на пољу заштите и едукације корисника финансијских услуга, изложбено-културним дешавањима и едукативним програмима за ученике и студенте.

Све информације о домаћој платној картици Дина и подаци о *DinaCard* систему, као и списак свих прихватилаца, доступни су јавности преко линка: www.dinacard.nbs.rs. Овај поддомен бележи све већу посвећеност, што указује на све израженије интересовање грађана и привредника. На поддомену Инстант плаћања (www.ips.nbs.rs) грађани могу наћи све релевантне информације о предностима и начинима инстант плаћања.

Сви штампани и електронски садржаји који се публикују за јавност припремају се на српском и енглеском језику.

На свом Јутјуб каналу (*Narodna banka Srbije / National Bank of Serbia*) Народна банка Србије објављује видео-

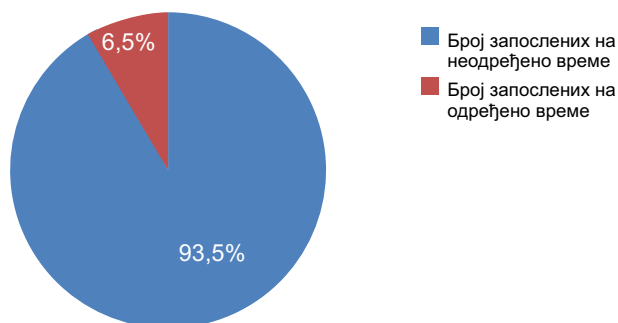
-записе одржаних конференција за новинаре и стручну јавност, на којима се представљају публикација *Извештај о инфлацији* и обраћање гувернера Народне банке Србије јавности, као и видео-записе из рубрике „Корисно је да знате“, о историјату Банке, финансијској едукацији и новцу и друге пригодне садржаје.

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАПОСЛЕНИМА

Друштвена одговорност Народне банке Србије огледа се у етичком пословању, транспарентности и брзи о запосленима, што је кључно за дугорочно напредовање институције и обављање законом поверених функција. Стога је управљање људским ресурсима усклађено с принципима друштвене одговорности како би се подстакла савесна, професионална и етичка култура рада. У пословном окружењу, које се брзо мења услед нових изазова и увођења нових технологија, Народна банка Србије настоји да прати иновације и савремене трендове, као и да ефикасно управља својим људским капиталом ради остваривања стратешких циљева. Народна банка Србије ствара и негује пословно окружење које мотивише и задржава запослене који ће остваривати најбоље резултате рада. Инвестирање у развој запослених путем обуке и едукације доприноси повећању њихове стручности и професионализма, чиме се јача поверење јавности у институцију. Подршка иновацијама и креативности међу запосленима доприноси ефикаснијем раду и унапређењу пословања, док улагање у дигитална знања и подстицајне радне услове омогућава запосленима већу ефикасност и прилагођавање савременим трендовима. Поред тога, континуирани програми едукације који промовишу етичке вредности и интегритет јачају професионализам запослених и кредибилитет саме институције.

Графикон 1. Структура запослених према типу радног односа

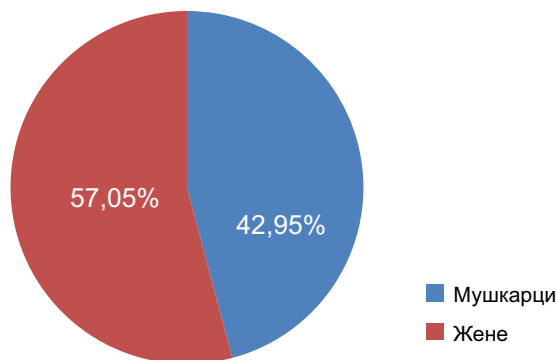

Структура запослених

Структуру запослених и у 2024. години одликује разноликоост у погледу типа радног односа, пола, образовања и старости.

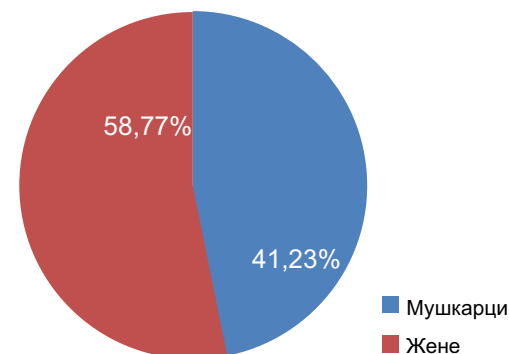
Када је у питању полна структура, као и претходних година, и даље је већи број запослених женског (57,05%) него мушког пола (42,95%).

Графикон 2. Полна структура запослених у Народној банци Србије

Последњих година у Народној банци Србије постоји тренд веће заступљености жена на руководећим

Графикон 3. Полна структура руководећих радних места

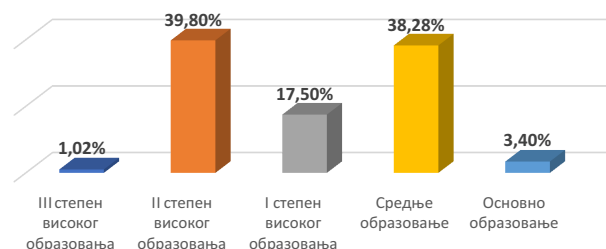
Полна структура запослених према руководећим нивоима

	Функционери		Руководиоци основних организационих јединица, филијала и Завода		Руководиоци ужих организационих јединица		Укупно	
Мушкарци	3	50%	28	42,42%	63	40,39%	94	41,23%
Жене	3	50%	38	57,58%	93	59,61%	134	58,77%
Укупно	6		66		156		228	

позицијама (58,77%) у односу на укупан број руководећих радних места.

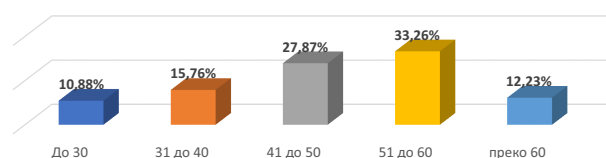
Када је у питању квалификациона структура запослених, 31. децембра 2024. године у Народној банци Србије највећи проценат запослених био је с високим образовањем II степена (39,80%) и средњим образовањем (38,28%).

Графикон 4. Квалификациона структура запослених

Као и претходних година, у погледу старосне структуре, две најзаступљеније категорије запослених у 2024. години били су запослени старости између 51 и 60 година (33,26%) и између 41 и 50 година (27,87%).

Графикон 5. Старосна структура запослених

У потпуности је примењен принцип једнаких шанси за све, чиме Народна банка Србије показује посвећеност борби против сваког облика дискриминације.

Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање

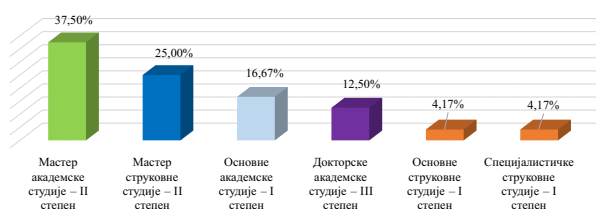
Рад у Народној банци Србије захтева висок ниво стручности и посвећености, те способност прилагођавања савременим изазовима. Улагање у обуку запослених путем формалних програма

образовања на високошколским институцијама, стручног оспособљавања за стицање сертификата и лиценци као обавезног услова за обављање појединих послова, као и усавршавања која се реализују у виду семинара и радионица, омогућава да запослени прате најновије трендове у банкарству, економији и технолошким иновацијама.

Народна банка Србије је у 2024. години финансијала трошкове образовања за 24 запослена и омогућила стицање вишег степена образовања похађањем основних, мастер, специјалистичких и докторских студија.

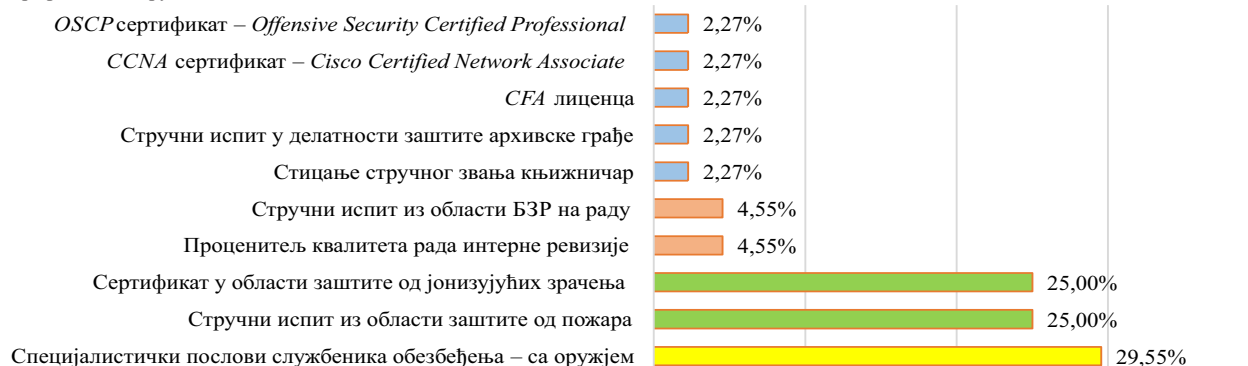
Стицањем сертификата и лиценци, 44 запослена су овладала новим знањима, вештинама и способностима из области финансијске анализе, архивске делатности, интерне ревизије, безбедности информација итд. Уједно су испуњене обавезе Народне банке Србије као послодавца проистекле из прописа којима се уређује област самозаштитне делатности, заштите од пожара, заштите од јонизујућих зрачења и др.

Графикон 6. Образовање запослених

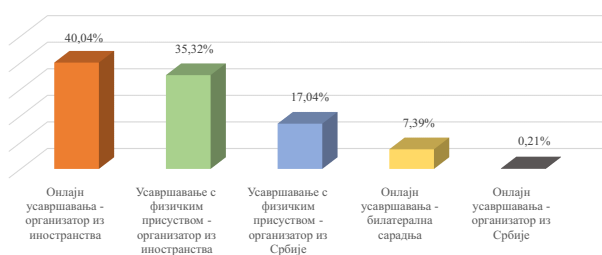

У 2024. години 487 запослених је похађало семинаре, конференције, специјализоване курсеве и радионице на различите теме из области централног банкарства. Предавачи су били из централних банака, Међународног монетарног фонда, Светске банке, Банке за међународна поравнања, Европске централне банке, националних агенција за надзор осигурања и др. Све већи удео у усавршавању имају онлајн обуке које организују специјализоване платформе за едукацију и истраживање у области банкарства и финансија, попут Званичног форума монетарних и финансијских институција (OMFIF), Европског форума за новац и финансије (SUERF), Центра за изузетност у финансијама (CEF) и др.

Графикон 7. Стручно оспособљавање запослених

Графикон 8. Усавршавање запослених

Народна банка Србије је у 2024. години, у оквиру билатералне сарадње, примила стручно-техничку помоћ централних банака Немачке, Мађарске и Португалије, а као пружалац стручно-техничке помоћи, Народна банка Србије је на упит Централне банке Републике Турске организовала онлајн састанак на тему *Instant Payment Overlay Services and Request to Pay*.

Студентска пракса

Народна банка Србије је и у 2024. организовала летњу праксу за 30 студената завршних година факултета у земљи и иностранству. Основни циљ летње праксе јесте упознавање студената с функцијама Народне банке Србије и пословима који се у њој обављају, односно стварање прилике да студенти теоријска знања стечена током студија употпуне практичним радом и тако стекну професионалне основе за даљи развој каријере. Последњих година све већи број студената са универзитета у Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и Приштини с привременим седиштем у Косовској Митровици, као студената са Универзитета у Републици Српској, похађа летњу праксу.

Осим летње праксе, која се традиционално организује у периоду јул–август, Народна банка Србије омогућава обављање деветомесечног програма стручне праксе у појединим организационим јединицама. Овај вид студентске праксе даје могућност започињања професионалне каријере у Народној банци Србије и стицања специфичних стручних знања.

Безбедност и здравље на раду

Народна банка Србије, као одговоран послодавац, настоји да свакодневно, у складу с прописима, води рачуна о безбедности и здрављу запослених и радно ангажованих лица и да предузима све потребне активности с тим у вези.

Запослени на радним местима с повећаним ризиком упућени су на обавезне годишње периодичне лекарске прегледе ради утврђивања здравствене способности за рад. Извршени су претходни или периодични прегледи и провере средстава и опреме за рад које користе запослени у основним организационим јединицама, као и средстава и опреме личне заштите на раду III категорије, који служе за заштиту од смртних опасности. Лична заштитна опрема уручена је запосленима на коришћење (новозапослени), док је оштећена и дотрајала опрема замењена у складу са Актом о

процени ризика на радном месту и у радној околини у Народној банци Србије. У складу са закљученим уговорима, наручена је лична заштитна опрема за потребе основних организационих јединица и филијала. Преконтролисани су опрема и средства за пружање прве помоћи, а организована је напредна обука запослених за пружање прве помоћи. У 2024. години извршени су редовни периодични прегледи и провера опреме за рад, као и испитивања услова радне средине. Спроведене су све неопходне претходне (новозапослени, пре почетка рада) и периодичне обуке за безбедан и здрав рад запослених у основним организационим јединицама (једногодишња за запослене на радним местима с повећаним ризиком и трогодишње за остале запослене). Пријављене су све повреде на раду запослених у основним организационим јединицама и уредно евидентирани. Припремљено је и потписано решење о образовању комисије за израду Програма за отклањање недостатака у области безбедности и здравља на раду за чије отклањање су потребна већа инвестициона средства а живот и здравље запослених нису теже угрожени за 2024. годину. Комисија је, у сарадњи са организационим јединицама одговорним за спровођење мера и отклањање недостатака у области безбедности и здравља на раду утврђених Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини у Народној банци Србије и Дирекцијом за људске ресурсе и организациона питања, подносила гувернеру тромесечне извештаје о остварењу тог програма. Успостављена је добра сарадња с филијалама и Заводом за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, у оквиру надлежности Дирекције за људске ресурсе и организациона питања, на јединственој примени прописа из ове области.

Овим активностима су испуњене све законске обавезе Народне банке Србије, повећана је безбедност на раду и, у мери у којој је то било могуће, подигнута свест запослених о значају и примени мера безбедности и здравља на раду.

Безбедност и здравље на раду – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер

Ради стварања безбедног радног окружења, које је кључно за заштиту запослених, повећања

продуктивности и смањења ризика од повреда или несрећа, у Заводу су у 2024. години, у складу са захтевима стандарда *SRPS ISO 45001*, унапређени безбедност и здравље на раду, што је потврђено у поступку екстерне провере сертификата. Потврда сертификата представља подршку успешном пословању Завода на стварању безбедног радног окружења и отклањању могућих ризика.

У складу с Програмом оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад, у Заводу се редовно спроводе обуке за безбедан и здрав рад запослених. Запослени који раде на пословима с повећаним ризиком пролазе обуку једном годишње, док се за остале запослене обука спроводи на три године.

У складу са законском регулативом, запослени у Заводу који раде на пословима с повећаним ризиком упућивани су на периодичне лекарске прегледе с циљем да се процени здравствено стање радника и спрече професионалне болести и повреде на раду, односно на претходне лекарске прегледе приликом промене радног места или заснивања радног односа.

У сарадњи са Институтом за медицину рада Србије „Др Драгомир Карајовић”, у Заводу је организована и спроведена напредна обука оспособљавања запослених за пружање прве помоћи. Обуку је, теоретски и практично, успешно завршио 71 запослени. Завод поседује потврде о похађању и положеном курсу прве помоћи напредног оспособљавања за сваког полазника обуке. Поред обуке за пружање прве помоћи, преконтролисани су сви ормарићи за прву помоћ (замене су садржаји из ормарића, као и оштећене налепнице о садржају ормарића и року трајања).

Завод је спровео низ испитивања и прегледа услова радне околине, укључујући микроклиматске услове, физичке и хемијске штетности, као и испитивање биолошких штетности, како би обезбедио безбедне и здраве услове рада за све запослене. Спроведени су претходни и периодични прегледи опреме за рад. Извршено је калибрирање алко-тест апарата, као и преглед и испитивање средстава личне заштите III категорије. Запосленима је подељена нова лична заштитна опрема.

Реализација Програма поступног отклањања недостатака у области безбедности и здравља на раду у Народној банци Србије за чије отклањање су потребна већа инвестициона улагања а живот и здравље запослених нису теже угрожени за 2024. годину, у делу радова на реконструкцији котларнице (на мазут) у Заводу – прелазак на гас, у завршној су фази. У оквиру спровођења наведеног програма, замењени су подови у Заводу како би се спречило повређивање запослених и санирани подрумске просторије и магацин у производној згради. Планирано је да се санација и замена подова у Заводу ради у континуитету, по фазама, у свим производним погонима.

Интерна комуникација

Интерна комуникација у Народној банци Србије заснива се на промовисању вредности организационе културе у радном окружењу, реализацији друштвено одговорних активности, мотивисању запослених за професионално и лично усавршавање и стварању адекватног окружења за рад, за шта је задужена Група за интерну комуникацију и друштвену одговорност у оквиру Одељења за комуникације.

О основним циљевима, достигнућима и догађајима запослени се обавештавају каналима интерне комуникације – интерним новинама, интранетом, брошурама, видео-материјалом, као и на интерним догађајима. Развој интерне комуникације стратешки се планира, а свака активност је осмишљена и интегрисана у годишњи план развоја интерне комуникације.

У току године објављено је шест бројева интерних новина „НБС инфо” у електронској форми. Укључивањем све већег броја запослених у њихову изразу, Група за интерну комуникацију и друштвену одговорност трајно подстиче развој овог канала интерне комуникације. Уз подршку руководства Народне банке Србије и амбасадора за интерну комуникацију и друштвену одговорност, континуирано се унапређује интерна комуникација и афирмише друштвено одговорно понашање.

НБС:инфо

Интерне новине Народне банке Србије

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ

Едукација корисника финансијских услуга

Основни циљ реализовања едукативних активности за кориснике финансијских услуга јесте подизање нивоа њихове финансијске писмености, као и нивоа свести о одговорности коју предузимају доношењем финансијских одлука. Учесници едукативних радионица веома су задовољни ангажовањем Народне банке Србије на овом пољу, пре свега због објективног приказивања појединих финансијских производа и указивања на предности и ризике којима се излажу док их користе.

У току 2024. године запослени у Групи за едукацију корисника финансијских услуга у Филијали у Београду реализовали су 15 едукативних трибина, на којима је учествовало 435 грађана. Истовремено је подељен велики број едукативних летака. На трибинама су биле заступљене следеће теме: „Како да безбедно плаћамо на интернету“, „Кеш кредити и дозвољени минус по рачуну“ и „Како да заштитите своја права као корисник финансијских услуга у Србији“.

Група за едукацију корисника финансијских услуга у Филијали у Крагујевцу одржала је шест едукативних трибина за ученике средњих школа, на којима је присуствовало 187 ђака. Подељено је 2.200 едукативних летака, а обрађене су теме: „Текући рачун и платне картице“, „Безбедно коришћење финансијских производа“, „Како да финансирате

студије“, „Студентски кредити и стипендије“, „Упознајмо банку“, „Електронско банкарство“, „Како и зашто се осигурати“ и „Како да започнете свој мали бизнис“.

Запослени у Групи за едукацију корисника финансијских услуга у Филијали у Нишу реализовали су седам едукативних трибина, на којима је учествовало око 300 ученика, студената, професора и заинтересованих грађана. Подељено је више од 500 едукативних летака. На трибинама су биле заступљене следеће теме: „Финансијска едукација и улога Народне банке Србије“, „Банкарска тајна“, „Одговорно задуживање – о чему треба водити рачуна

приликом узимања кредита код банака”, „Како остварити своја права”, „Систем инстант плаћања НБС *IPS QR* код”, „Народна банка Србије у служби грађана”, „Електронско и мобилно банкарство” и „Безбедност текућих рачуна и електронских трансакција грађана и привреде”.

Група за едукацију корисника финансијских услуга у Филијали у Новом Саду одржала је 11 едукативних трибина, на којима је присуствовало 314 грађана. Подељено је више од 3.500 едукативних летака, а обрађиване су следеће теме: „Студентски кредити”, „Штедња”, „Како да заштитите своја права”, „Закорачите у свет финансија”, „О чему водити рачуна приликом задуживања” и „Платне картице”.

Изложбено-едукативне активности

Изложбене поставке, едукативне програме и културно-образовне садржаје Народне банке Србије за јавност у току 2024. године испратило је 6.710

посетилаца. Изложбено-едукативни простор у Краља Петра 12 посетило је 2.050 грађана, а галеријски простор на Славији њих 2.100. Едукативне радионице похађало је 2.560 ученика.

Изложбено-едукативне програме и културне садржаје пратили су предшколци, ученици основних и средњих школа, студенти високошколских установа из Београда и из других градова Србије, домаћи и инострани гости Народне банке Србије, учесници семинара и студијских програма у Народној банци Србије, као и домаћи и инострани посетиоци који су свакодневно, индивидуално или у групама, долазили да погледају изложбене садржаје.

Изложбене активности

У холу зграде на Славији организоване су следеће изложбе:

- „150 година српског динара”,
- „Седми салон фотографија запослених у Народној банци Србије”,
- „Божанско надахнуће – Мирослављево јеванђеље и српски псалтир”,
- „Позоришне лутке косовског завета”,
- „Дан банке – 140 година Народне банке Србије”,
- „Осврт”,
- „Изложба слика Ранка Бркића”,
- „Ремек-дела српских колекционара 1950–1990”,
- „Паралелни светови”,
- „Јелена Анжујска”,
- „Моја новчаница”,
- „Природа у наслеђе” и
- „Механика мрака”.

У сарадњи са Економско-трговинском школом из Пријеполја, а поводом њиховог Дана школе, Народна банка Србије је гостовала са изложбом „140 година Народне банке Србије”.

Финансијска едукација деце и омладине

У 2024. години одржане су радионице и предавања: „Нацртај новчаницу по свом избору”, „Знамените личности на новчаницама”, „Динар – наш новац”,

„Лажни новац и како га препознати”, „Мој буџет и ја”, „Фалсификати”, „Милош Обилић у монетарној историји Србије”, „Немањићи – новац династије”, „Жена у монетарној историји Србије”, „150 година динара” и „Свети Сава у монетарној историји Србије” у Руми, Бујановцу, Врању, Новом Саду, Краљеву, Нишу, Пријеполу, Суботици, Гучи, Чачку, Крагујевцу, Бечеју, Сомбору, на Кopaонику, Богатићу, Истoчнoм Сарајеву, Великој Плани, Аранђеловцу, у објекту Народне банке Србије у Краља Петра 12 и у просторијама факултета у Београду.

Светска недеља новца

Народна банка Србије је од 18. до 22. марта традиционално учествовала у Светској недељи новца (*Global Money Week*).

Активности су организоване у Правно-пословној школи у Београду, на Економском и Машинском факултету у Нишу, у Техничкој школи у Власотинцу, Трговинско-угоститељској школи у Лесковцу, Машинско-електротехничкој школи у Прибоју, Економско-трговинској школи у Пријеполу и Економској школи у Суботици. За студенте и ученике наведених факултета и школа реализовано је:

- стручно предавање „150 година српског динара”,
- радионица „Немањићи – новац династије”,
- радионица „Фалсификати”,
- турнир у едукативној игри „Финансије за касније” и
- радионица „Мој буџет и ја”.

Светска недеља штедње

Поводом Светске недеље штедње, Народна банка Србије је од 28. октобра до 1. новембра припремила разноврстан програм активности усмерен на финансијско описмењавање деце и омладине.

Центар за посетиоце Народне банке Србије угостио је ученике Економске школе „9. мај” из Сремске Митровице. Деца из вртића „Дечји гај” учествовала су у радионици „Нацртај новчаницу по сопственом избору”, намењеној управо њиховом узрасту.

Гимназија „Светозар Марковић” из Ниша била је место за реализацију радионице „Фалсификати”. Такође, учествујући у едукативној игри „Финансије за касније”, гимназијалци су имали прилику да испланирају личну финансијску будућност путујући кроз време – од рођења преко одрастања, школовања,

запослења, формирања породице до пензионисања, улазећи тако корак по корак у свет одраслих.

Презентација „Милош Обилић у монетарној историји Србије” била је представљена обреновачким гимназијалцима.

Сарадња с васпитно-образовним институцијама

У оквиру сарадње с васпитно-образовним институцијама, изложбени простор Народне банке Србије у Краља Петра 12 посетили су предшколци, ученици основних и средњих школа широм Србије (Београда, Горњег Милановца, Титела, Лесковца, Сремске Митровице, Дољевца, Шапца и Инђије).

У складу с дугогодишњом праксом и оствареном успешном сарадњом, Одсек за изложбе и едукацију био је домаћин ученицима Економско-трговинске школе из Косовске Митровице и ученицима Економске школе из Горњег Милановца.

У мају је премијерно одржано такмичење студената Факултета дигиталних уметности Универзитета Метрополитан под називом „Моја новчаница”. Пет чланова жирија састављеног од професора факултета дигиталних уметности из Београда и Ниша, укључујући и представника Народне банке Србије, на основу прецизно утврђених критеријума одредило је најуспешније изведена решења изгледа новчаница. Пропозиције такмичења су налагале и могућност излагања 15 најквалитетнијих радова креативних студената у галеријском простору Народне банке Србије, а као део припрема за такмичење одржана је и серија предавања под називом „Богатство ликовног израза у монетарној историји Србије” у Београду и Нишу.

У организацији Народне банке Србије и Економског факултета у Београду, у априлу је одржано друго републичко такмичење у едукативном квизу „Знамените личности на динарским новчаницама”. Осам најбоље пласираних екипа с регионалних такмичења, које чине матуранти економских школа и других средњих школа са економским смеровима широм Србије, одмерило је своје знање о лику и делу знаменитих личности на српским новчаницама.

За студенте економских и пословних факултета у Србији и Републици Српској реализовани су квалификациони турнири у едукативној игри на табли „Монетура”. Завршни турнир је одржан 12. априла у просторијама Народне банке Србије и на њему су учествовала по три представника следећих факултета: Пословног факултета Универзитета Сингидунум, Факултета за примењени менаџмент, економију и финансије – МЕФ, Економског факултета у Београду, Економског факултета у Крагујевцу, Економског факултета у Нишу, ФЕФА, Економског факултета у Суботици – одељење у Новом Саду, Факултета пословне економије из Бијељине, Економског факултета у Брчком, Економског факултета на Палама и Економског факултета у

Бањалуци. Три најбоља учесника постали су летњи практиканти Народне банке Србије.

Учешће у културним манифестацијама

Међународни дан франкофоније

Народна банка Србије и ове године је обележила манифестацију „Међународни дан франкофоније”, угостивши запослене из Амбасаде Републике Француске у Београду и франкофонског удружења *Belgrade Accueil*. Посетиоци су обишли сталну нумизматичку поставку и свечани хол.

Дани Београда

У складу с досадашњом праксом, Народна банка Србије је и ове године учествовала у културној манифестацији „Дани Београда” у склопу своје редовне и свакодневне понуде јавности у оквиру радног времена изложбеног простора у објекту у Краља Петра 12.

Дани европске баштине

У оквиру ове манифестације, Народна банка Србије је 21. септембра заинтересованим грађанима представила одабране сегменте из сталне поставке „Новац на тлу Србије”, а у складу са овогодишњом

темом „Руте, мреже и везе”. Такође, посетиоци су обишли свечани хол.

Хуманитарне и волонтерске активности

Са жељом да својим одговорним односом према целокупној друштвеној заједници помогне различитим видовима хуманитарног деловања, Народна банка Србије је током 2024. наставила да пружа помоћ онима којима је она најпотребнија. Запослени су се активно укључивали у хуманитарне активности ради прикупљања новца, хране и одеће, пружајући несебичну помоћ социјално угроженим категоријама становништва, деци са сметњама у развоју, деци без родитељског старања и старијим особама. Запослени су учествовали и у волонтерским акцијама, којима настојимо да решимо неки од постојећих друштвених проблема и помогнемо онима којима је помоћ потребна.

У сарадњи с хуманитарним организацијама, центрима, удружењима и школама, Народна банка Србије организује хуманитарне и волонтерске активности, које су веома успешне и запажене. Укупна новчана вредност хуманитарних активности запослених у Народној банци Србије у 2024. години износила је 1.288.595,40 динара.

У хуманитарној акцији у Нишу запослени у Филијали прикупили су 49.500 динара, које су донирали четрнаестогодишњој девојчици Исидори Анђелковић из свог града. Исидора је расла и развијала се као потпуно здраво дете све до могућег удара, који се десио у новембру 2021. године. Новац јој је потребан за даље лечење – интензивну роботску рехабилитацију, која је досад дала резултате.

У хуманитарној акцији у Ужицу запослени у Филијали прикупили су новац у износу од 30.000 динара за куповину дидактичког материјала за стимулацију развоја деце из Основне школе за образовање ученика са сметњама у развоју „Миодраг В. Матић” из Ужица.

У хуманитарној акцији прикупљања нових и половних ствари за старије суграђане под називом „Усрећите најстарије суграђане добрим делом и тиме оплемените

своје срце”, запослени у седишту и Филијали у Београду сакупили су 70 пакета памучних мајица, тренерки, чарапа и постељине за кориснике Дома за старе на Карабурми.

Традиционалне ускршње хуманитарне изложбе радова деце и омладине са сметњама у развоју и старијих особа одржане су 21. марта у Филијали у Новом Саду и 17. и 18. априла у седишту Народне банке Србије у Београду. Сарадници за друштвену одговорност изузетно су задовољни продајом декоративних и употребних предмета. Прикупљено је око 21.400 динара у Новом Саду и 129.200 динара у Београду, што ће допринети повећању буџета за набавку радног материјала за креативне радионице, које су веома значајне за ментално и физичко здравље корисника.

У 23. волонтерској акцији „Добрим делом ка правим вредностима”, која је реализована 29. јуна у Бачком Градишту, учествовало је 28 волонтера из Београда и Новог Сада. Волонтерима Народне банке Србије прикључили су се и чланови локалног мото-клуба и фолклорног ансамбла. Заједно с домаћинима, волонтери су радили на санацији плафона од блата и трске, шмирглали су и фарбали прозоре и врата, као и ламперију, а након акције крчили су и чистили салу, која се користи за окупљања и свечаности у овом месту.

У хуманитарној акцији у Новом Саду запослени у Филијали прикупили су 35.000 динара. Прикупљени новац је искоришћен за куповину школског прибора за

децу школског узраста која користе услуге Народне кухиње у Сремским Карловцима.

Поводом Међународног дана борбе против сиромаштва, запослени из Београда учествовали су у друштвено одговорној акцији прикупљања хране и хигијенских средстава за кориснике Народне кухиње при Верском добротворном старатељству Српске православне цркве у Београду. У акцији су прикупљена 1.132 килограма хране и 170 литара хигијенских средстава, у вредности од 256.000 динара. Један део намирница искоришћен је за припрему топлих и хладних оброка, док је други део подељен корисницима у виду пакета.

Први пут, за запослене у Филијали у Ужицу организована је волонтерска акција, уз подршку запослених у седишту. Максималним ангажовањем и радом успели су да окрече вртић „Бамби”, један од највећих у том граду. У акцији, која је реализована 9. новембра, учествовала су 34 волонтера и више од 20 запослених у вртићу.

У хуманитарној акцији у Крагујевцу запослени у Филијали прикупили су 55.000 динара, од чега је купљен дидактички материјал за рад са ученицима Школе с домом за ученике оштећеног слуха из Крагујевца.

Традиционалне новогодишње хуманитарне изложбе радова деце и омладине са сметњама у развоју и старијих особа одржане су 16. децембра у Филијали у

Новом Саду и 17. и 18. децембра у седишту у Београду. Запослени су и овај пут подржали стваралаштво најосетљивијих чланова нашег друштва и исказали племенитост. Прикупљено је 130.000 динара у Београду и 14.000 динара у Новом Саду, што ће допринети повећању буџета за набавку радног материјала за креативне радионице, које су веома значајне за ментално и физичко здравље корисника.

У традиционалној хуманитарној акцији „Пакетић за непознатог друга”, одржаној у другој половини децембра, запослени су заједно припремили и донирали 530 новогодишњих пакетића, као и више од 100 пакета с половном гардеробом и играчкама. Укупна вредност пакетића износила је 375.860 динара. Ове године скупљали смо пакетиће за непознате другаре из Дневног боравка за децу и омладину ометену у развоју „Невен” из Панчева, вртића „Коцкица” у Бачком Градишту, Школе с домом за ученике оштећеног слуха у Крагујевцу и Дома за децу и омладину ометену у развоју „Ветерник” из Новог Сада.

Прикупљањем и продајом секундарног отпада који су запослени сортирали у својим канцеларијама остварен је приход од 192.635,40 динара и финансијским планом је предвиђено да се та средства донирају. Ове године средства су донирана Удружењу самохраних родитеља и породица деце са инвалидитетом „Плава шкољка” из Београда. Средства ће бити искоришћена за изградњу летњиковца у Кући наде у Бањи Ковиљачи. Биће место за опуштање напољу и лепе тренутке и за корисника и за госте и пријатеље Удружења. Планирано је да се у њему одржавају едукативне радионице и сусрети деце.

У еколошко-хуманитарној акцији прикупљања чепова, коју Народа банка Србије реализује у сарадњи са Удружењем „Чеп за хендикеп”, у 2024. години запослени су прикупили око 1.700 килограма чепова. Током године запослени се континуирано мотивишу да учествују у овој акцији, а за прикупљену количину чепова купљена су два ортопедска трицикла.

Народна банка Србије наставиће да реализује хуманитарне и волонтерске активности, проширује круг сарадника за друштвену одговорност, унапређује друштвено одговорно понашање и промовише друштвену одговорност.

Донације

Додељивање донација је утврђено Одлуком о образовању комисије за разматрање захтева за доделу донација и хуманитарне помоћи и о утврђивању услова, начина и критеријума за доделу донација и хуманитарне помоћи. На основу те одлуке, новчана средства за донације и хуманитарну помоћ, односно основна средства, нематеријална улагања и инвентар који су трајно стављени ван употребе, у складу са актом о утврђивању критеријума техничке и технолошке дотрајалости средстава у Народној банци Србије, као и ситни инвентар, потрошни материјал и залихе, који су подобни за донирање, могу се одобрити односно донирати правним лицима, јединицама локалне самоуправе, образовним и културним установама и установама социјалне и здравствене заштите, као и непрофитним организацијама, односно удружењима, хуманитарним организацијама и другим установама. Новчана средства за донације и хуманитарну помоћ утврђују се у финансијском плану Народне банке Србије за календарску годину, а висину тих средстава утврђује Савет гувернера Народне банке Србије. У току 2024. године Народна банка Србије је на име донација финансијских средстава издвојила 2.500.000,00 динара.

Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер израдио је и донирао плакете за Задужбину „Доситеј Обрадовић”.

Чланство у „Глобалном договору” Уједињених нација

Након оснивања „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији 6. децембра 2007. године, Народна банка Србије, као један од оснивача и активан члан ове иницијативе, наставила је да промовише и афирмише ово најмасовније добровољно удружење на свету, посвећено промовисању друштвено одговорног пословања. „Глобални договор” од својих чланова тражи да усвоје, подрже и промовишу десет универзалних принципа из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције. Поред великих компанија, ову иницијативу подржавају и средња и мала предузећа, невладине организације, пословна удружења и академске институције.

Глобални договор у Србији се у току 2023. године регистровао као независно правно лице – Удружење „Мрежа Глобалног договора Србија”, које је званично почело с радом од јануара 2024. године. Народна банка Србије се и формално укључила у локалну мрежу.

Десет принципа „Глобалног договора” из области заштите људских и радних права, заштите животне средине и борбе против корупције заснивају се на: Универзалној декларацији људских права, Декларацији Међународне организације рада о основним принципима и правима на раду, Декларацији о животној средини и развоју и Конвенцији Уједињених нација против корупције.

Више информација о свим активностима „Глобалног договора” Уједињених нација у Србији могу се наћи на интернет страници: www.ungc.rs.

ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ У 2024. ГОДИНИ

Више од **1.100** килограма хране и **170** литара хигијенских средстава донирано социјално угроженим категоријама у Београду

1.700 килограма **ЧЕПОВА** сакупљено у акцији „Чеп за хендикеп”

Две волонтерске акције запослених

Хуманитарне акције у филијалама Народне банке Србије у Ужицу, Нишу, Новом Саду и Крагујевцу

Више од **70** пакета ствари донирано старијим суграђанима из Дома за старе на Карабурми у Београду

Четири хуманитарне изложбе радова особа с хендикепом и старијих особа

530 пакетића и више од **100** пакета половне гардеробе и играчака донирано у новогодишњој акцији „Пакетић за непознатог друга”

Средства прикупљена сортирањем секундарног отпада од стране запослених донирана

Удружењу самохраних родитеља и породица деце са инвалидитетом „Плава шкољка” из Београда

Укупна новчана вредност
хуманитарних активности
1.288.595 динара

ОДГОВОРНОСТ ПРЕМА ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

Очување природних ресурса у седишту и филијалама

Народна банка Србије је и у 2024. години наставила да се одговорно понаша према друштвеној заједници и заштити животне

Топлотна енергија

Сезона	Краља Петра (KWh)	Немањина (KWh)
2013/2014.	602.762	1.599.411
2014/2015.	743.531	1.612.680
2015/2016.	767.565	1.512.820
2016/2017.	891.447	1.774.939
2017/2018.	845.208	1.547.080
2018/2019.	750.990	1.417.530
2019/2020.	734.051	1.127.090
2020/2021.	776.752	1.786.020
2021/2022.	769.724	2.368.100
2022/2023.	645.372	1.920.471
2023/2024.	583.101	1.865.061

Вода

Година	Краља Петра (m³)	Немањина (m³)
2014.	2.861	12.480
2015.	3.271	12.632
2016.	3.014	12.730
2017.	1.142	12.698
2018.	1.291	12.696
2019.	1.330	12.209
2020.	3.541	11.620
2021.	3.482	12.177
2022.	4.895	12.744
2023.	4.803	12.839
2024.	3.417	12.734

Електрична енергија

Година	Краља Петра ВТ (KWh)	Краља Петра НТ (KWh)	Немањина ВТ (KWh)	Немањина НТ (KWh)
2014.	605.340	221.580	2.432.240	920.110
2015.	627.000	210.600	2.059.890	1.091.320
2016.	580.200	201.600	2.012.210	1.051.240
2017.	597.256	182.298	2.050.203	862.497
2018.	495.257	148.502	1.676.482	874.308
2019.	365.090	115.994	3.796.216	1.286.504
2020.	351.161	125.631	4.385.966	1.542.767
2021.	320.897	105.713	3.344.984	1.286.148
2022.	280.849	91.606	3.365.376	1.302.096
2023.	291.191	95.746	3.221.162	1.169.220
2024.	316.772	105.094	3.123.684	1.208.904

ВТ – виша тарифа
НТ – нижа тарифа

средине. Са отпадом који настаје у процесу рада на текућем и инвестиционом одржавању објеката и опреме поступа се у складу са Законом о управљању отпадом. Разврстани отпад правилно се и привремено складишти у наменску амбалажу, а затим предаје овлашћеним предузећима на крајње збрињавање. Редовно се воде евиденције о насталом и предатом отпаду и спроводе мере за његово смањење.

Запослени у Одељењу за одржавање, у чијем је делокругу праћење потрошње енергије, као и спровођење мера за њено ефикасно коришћење, редовно прате Закон о ефикасном коришћењу енергије и информичу се о његовом спровођењу, којим су прописани захтеви у погледу рационалне потрошње енергије и уведени принципи организованог управљања енергијом, тј. систем енергетског менаџмента, у чему учествује и Народна банка Србије као друштвено одговорна институција.

Зграда Народне банке Србије на Славији спада у ред високоаутоматизованих зграда. У свим просторијама налазе се детектори присуства, који се аутоматски активирају и утичу на рад система који регулише температуру у просторији. Око шест сати ујутро систем се сам покреће и загрева простор на 19°C. С доласком запослених температура се подиже на оптимална 22°C. Када се отвори прозор, систем грејања или хлађења аутоматски престаје да ради.

Сортирање отпада у седишту и филијалама

У свим објектима Народне банке Србије запослени од 2009. одвајају секундарне сировине (папир, ПЕТ амбалажу и мешани отпад). Продајом папира је прикупљено 253.280,00 динара, а рециклирањем ПЕТ амбалаже – 38.010,00 динара. Новац прикупљен на тај начин усмерава се у хуманитарне сврхе и донира непрофитним организацијама, удружењима, образовним или здравственим установама.

Од 2008. запослени се стално упознају са сврсисходности одвајања секундарног отпада. За те потребе објављена је брошура „Водич кроз процес рециклаже“, као и више мотивишућих текстова у интерним новинама.

Организациони део	ПАПИР	
	Количина (кг)	Приход (динара)
Седиште и Филијала у Београду	22.700,00	132.880,00
Филијала у Новом Саду	2.910,00	23.280,00
Филијала у Крагујевцу	6.740,00	25.280,00
Филијала у Нишу	60,00	480,00
Филијала у Ужицу	8.920,00	71.360,00
Укупно	41.330,00	253.280,00

Организациони део	ПЕТ амбалажа	
	Количина (кг)	Приход (динара)
Седиште, Филијала у Београду и Филијала у Нишу	3.786,00	37.860,00
Филијала у Крагујевцу	380,00	-
Филијала у Ужицу	10,00	150,00
Укупно	4.176,00	38.010,00

Смањење штетних утицаја на животну средину – Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер

Дугогодишњи стратешки приступ заштити животне средине огледа се у непрекидном настојању Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер да смањи утицај својих пословних активности на животну средину, као и да промовише посвећеност одрживом развоју.

Одговорно управљање заштитом животне средине и отпадом регулисано је интерним документима – Процедуром управљања аспектима животне средине и Инструкцијом о правилима управљања отпадом, у којима се налазе детаљна упутства и правила поступања с генерисаним отпадом, као и начин утврђивања, одређивања и праћења аспеката животне средине Завода који имају или могу имати утицај на животну средину.

Оператерима је предато 310 тона неопасног и 28 тона опасног отпада ради рециклаже односно крајњег збрињавања отпада. У структури неопасног отпада значајан удео имају гвожђе (141 тона), лим (8,5 тона) и каблови (4 тоне), који су издвојени у току реконструкције система грејања у Заводу на природни гас. Адаптацијом и пуштањем у рад постројења за грејање на природни гас ослањаћемо се на енергент кога има више и који је јефтинији у дугом временском периоду. Природни гас сагоревањем емитује најмање угљен-диоксида, не емитује сумпор и емисија честица је најмања.

Једна од мера за смањење потрошње природних ресурса односи се и на програмирање система климатизације у складу с радним временом запослених. На тај начин Завод контролише свој утицај на животну средину и смањује расипање енергије.

Континуирано се прати емисија загађујућих материја у воду, ваздух и земљиште, у складу са законом. Резултати тих мерења потврђују да се сви производни процеси у Заводу спроводе у складу с постављеним законским стандардима заштите животне средине.

Такође, прати се законска регулатива неопходна за планирање и функционисање система менаџмента заштитом животне средине према правилима и поступцима који су дефинисани интерним документом – Процедуром праћења регулативе. Током 2024. године, а на основу измене Закона о управљању отпадом, урађено је 17 нових карактеризација ради добијања извештаја о испитивању отпада, који су неопходни у процесу предаје отпада оператерима и његовог збрињавања.

Свесни да радимо у времену које са собом носи и ризике и прилике, пажљиво пратимо промене у нашем окружењу и чинимо да будемо још агилнији и иновативнији на нашем путу одрживог развоја.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)

Друштвена одговорност.../
Народна банка Србије. - 2007- . - Београд
(Краља Петра 12) : Народна банка Србије,
2007- (Београд: ФДП). - 29 cm

Годишње
ISSN 2217-3048 = Друштвена одговорност
COBISS.SR-ID 513350999

Издаје
Народна банка Србије

Контакт

Народна банка Србије
Краља Петра 12
11000 Београд
Тел.: 011/3027-100
Интернет: www.nbs.rs

Сва права су резервисана

This is our Communication on Progress
in implementing the principles of the
United Nations Global Compact.

We welcome feedback on its contents.